

Børne Blad

WALDR

Udkommer hver søndag.

Nr. 38.

21de september 1902.

28de aarg.

Et gode venner.

Børneblad

udkommer hver Søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forflud. I paffer til en adresse paa over 5 eksemplarer leveres det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. D. W. Bangsnes, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar ekspeditioner, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Entered at the Post Office at Decorah, Iowa,
as second-class matter.

Forklaring

over

Luthers lille Katekisme.

8de Lefse.

39. Hvorledes I hver og hver drager man ved Guds navn?

Man I hver og hver drager ved Guds navn ved falsk ed, falsk lære og hylteri.

3 Mos. 19, 12. Og I skal ikke sberge falskelig ved mit navn, saa du vanhelliger din Guds navn; jeg er Herren.

Matt. 7, 15. Vagter eder for de falske profeter!

2 Tim. 3, 5. De har gudfrugtigheds skinn, men fornægter dens kraft. Fly disse!

Ekf.: Ananias og Saffra, Ap. Gj. 5.

*40. Hvorfor har Gud søiet en søregen trusel til det andet bud?

Gud har søiet denne trusel til for at vise, at synden mod dette bud, som ofte synes ringe i menneskers øjne, er meget stor for Gud og nedkalder hans strenge straf.

Ekf.: Ananias og Saffra.

41. Hvorledes vil Gud, at vi skal bruge hans navn?

Gud vil, at vi i al nød af hjertet skal paa-talbe hans navn, bede, lobe og takke ham.

Salme 50, 15. Rald paa mig paa nødens dag!

Salme 103, 1. Min sjæl, lob Herren, og alt, hvad i mig er, lobe hans hellige navn!

Salme 118, 1. Priser Herren; thi han er god, hans miskundhed varer evindeligt.

Efes. 5, 20. Siger altid Gud og Faderen tak for alle ting i vor herres Jesu Kristi navn!

Ekf.: Disciplene paa Genesaret, Matt. 8, 25. — Abraham, 1 Mos. 12, 6-8. — Noah, 1 Mos. 8, 20-22. — Hanna, 1 Sam. 2. — De ti spedalste, Luf. 17, 11-19.

Turister.

(Slutning.)

Jeg tror vi ledte efter de lille skoene i to timer, og — maa jeg saa hvide dere, hvad der hændte! Der kom den lille, sorte hunden, som havde spist op karbonaterne mine, løbende med den ene sko i munden!

Saa gjaldt det at finde den anden sko. Endda jeg havde den største lyst af verben at jule op den lille uforstammede hundehvalpen, saa maatte jeg jo gjøre mig gode venner med den og give den pandekage, forat den kunde finde op den anden sko.

"Se her, bifsen, skal du saa pandekage — gaa nu efter den anden skoen min da!"

Men bifsen brødde sig ikke det gran om alle mine overtalelser, glesseb efter pandekagen og smaagjæde og vilde lege. Saa opgav jeg det aldeles og bestemte mig til, at jeg heller fik hinde fem kilometer paa et ben. Det var ingen lystelig tanke júst, og langt om længe fik jeg travlet mig op paa landeveien — og der, midt oppe i støvet, laa skoen min!

Saa blev jeg naturligtvis rasende paa hunden og truede den; de smaa gule øinene saa hderlig forbausset ud over dette pludselige omslag. Den løftede paa ørene, holdt det ene forben iveiret og stirrede paa os.

"Gaa din vei, siger jeg."

Den piltede nogle skridt, saa vendte den sig om igjen og saa tilbage paa os. Nei, da var den saa forfærdelig sød. "Kom da, bifsen — kom igjen du, bifsen!" Og saa kom den stry-tende og bed os i hjoletanten og var ellersild.

Og tænkt, saa fulgte den os helt til Stok-hjem. Endda vi ikke kom der før klokken var over ti. Jeg troede tilslut, at vi aldrig kom frem; det var oberstket og der laa taagedotter bortover jordene, og der — høit oppe under aasen, laa en gammel, rødmalet gaard. Det var Stokhjem. Og allesammen var vi saa trætte og sultne og kjed, at vi paa slutten trættede om alle ting. Den ene vilde have slødegrød, og den anden vilde have slødebunke, naar vi kom frem, og spise forfærdelig vilde vi ialfald allesammen. Da vi kom op paa gaarden, var der luftet

og stærkt alle steder, — det kunde vi takke hundehjælpen for, at vi kom saa sent.

Først holdt vi en lang raabslagning, om vi skulde banke op folkene eller bare gaa hen og lægge os i laen. Men vi var saa usigelig tørstige, og saa bankede vi. Først sagte; nei, ingen hørte os: Saa høiere og høiere, tilslut dundrede vi lystigt paa døren. Og pludselig, uden at vi havde hørt en lyd indefra, blev døren rebet op og en stor, fint mand med busket haar stak hovedet ud.

"Hvad er dette for et forærgeligt leven, spør jeg."

Vi blev saa rædde, at vi tumlede tilbage.

"Na er dere for noen, maa jeg spørge?"

Jeg puffede Damine frem; jeg ser endnu det ulykkelige ansigtet og kirteløinene hendes, da hun traadte frem og neiede: "Jeg er Damine Knudsen", sagde hun.

"Jasaa", sagde den finte mand i døren, "aa er det du far og ræker efter nattetider da?"

"Vi gaar fodtur", sagde jeg.

"Dere faar gaa did, dere kom fra da", sagde manden.

Men der viste sig en kone ogsaa oppe i døren, med rynket ansigt og natkappe.

Damine neiede igjen og saa hønfsaldende op paa hende: "Jeg er Damine", sagde hun lykkelig.

"Na er det, du vil da, mor?" sagde konen i døren.

"Vi vilde gjerne ligge her inat", sagde jeg, for jeg skjønte, det blev ingenting med Damine.

Konen mønstrede os længe og grundig, endelig hørte jeg, hun hvistede noget til manden om "fine folks barn".

"Ja, dere faar vel ligge paa salen da", sagde hun tilslut og stoffede barbenet foran os opad en steil trappe og lukkede os ind paa en lav, kvalm sal, hvor det lugtede af støvler og ost og sau og alt muligt.

"Dere faar lægge dere her da", sagde konen og bredte op to umaadelige himmelfenge; dermed gif hun øieblikkelig.

Der stod vi. Jeg skal aldrig forglemme mine følelser; jeg var lidt fortvilet, men mest var jeg sint. Ikke fik vi mad, og ikke fik vi melk, og ikke var her luft stadt paa denne gheselige sal. Jeg var hen og vilde lutte op vinduerne, saa var de, sandelig min hat, spigret igjen hvert eneste et!

"Damine", sagde jeg, "du er en trumfedeise, som kunde sige, at her var hyggeligt", sagde jeg,

"for de er jo næsten menneskeædere begge to", sagde jeg.

Jeg havde ikke turdet gaa ned og bede om melk for aldrig det, endda jeg havde rost mig af for mor, at jeg var saa tjæt.

Damine smaaagrød: "De var snilde, da jeg var her ifjor", sutrede Damine.

Saa satte vi os da paa sengekanten og spiste haardtogte eg, som vi havde i ranslerne.

Ude begyndte det at regne; det trommede paa vinduerne og det blev næsten mørkt, og saa begyndte Karen og Antonette at græde, fordi de var saa rædde, sagde de. Var det ikke for stams skuld, saa skulde jeg gjerne grædt, jeg ogsaa, saa følt syntes jeg alting var. Saa krøb to af os op i en seng, og tre i en anden, og jeg syntes, det var saa gheseligt at gaa fodtur, at jeg kunde ikke sige det.

Det var den værste nat, jeg har oplevet. Udenfor piskede regnen ned i strømme, og det var aldeles mørkt paa den lave, store sal. Antonette og Damine laa paatvers i sengen, jeg laa paa sengekanten og kunde ikke sove, og nedenunder laa Skohjemskfolkene; jeg hørte helt herop, hvor de snorkede. Jeg kunde knapt tro, det var mig selv; det var ligesom i ebenthrene om trolb og bergtagne folk: nedenunder laa trolbene, og her laa vi og kunde ikke komme ud af fjeldet.

Nei aldrig, aldrig i evighed vilde jeg gaa fodture mere! Og jeg syntes, jeg var saa gruelig langt hjemmefra. Da alle de andre sov, græd jeg lidet, lidet gran ned i mor Skohjemsk ventensdyne. For tænkt, om de ikke vilde give os mad imorgen heller! Bare det blev lyst, vilde jeg løbe hjem igjen med en eneste gang, om det regnebe aldrig, saa meget. Og mens jeg laa der, blev jeg saa gruelig glad i alle hjemme, i far og mor og alle søfendene — saa snilde de var — og hvor deilig det var hjemme — ingen havde det vist saa deiligt hjemme som jeg — uh-hu-hu — og saa laa jeg der og græd stille, fordi jeg var saa usigelig glad i far og mor.

Da jeg vaagnebe, stod solen høit paa himmelen, og myggene surrebe og svirrede indenfor i omhæng. Vi reiste os op i sengen og saa paa hverandre og lo. Først lidet gran og saa mere og mere; vi maatte holde hænberne for munden tilslut, forat de ikke skulde høre os nedenunder.

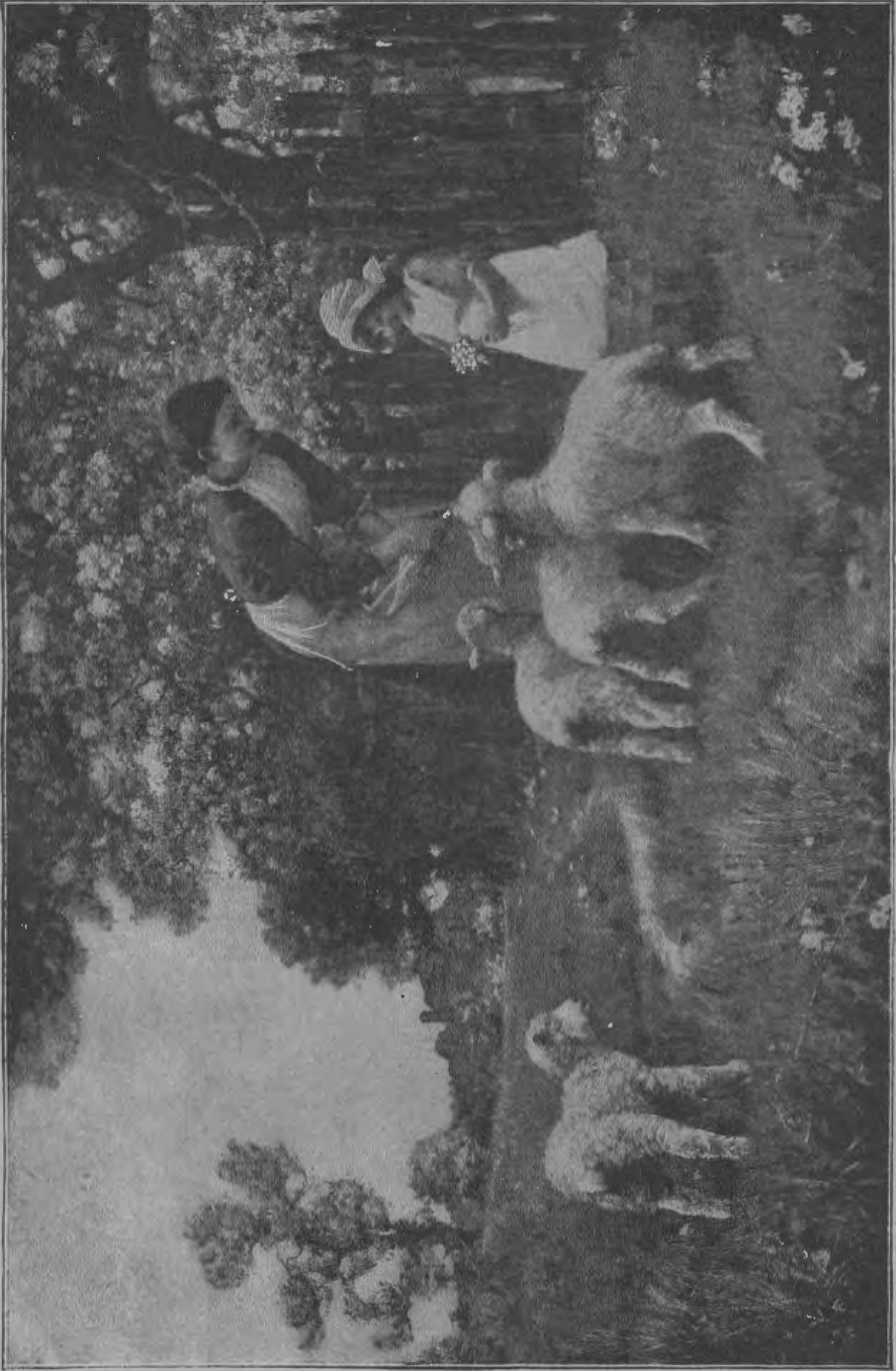
"Hvor forfærdeligt vi har haft det!"

"Ja, forfærdeligt."

Alle sammen forsikrede, de ikke havde sovet

Johan facte ler

Woolerie.

en blund den hele nat. "Hvis vi bare kunde faa vinduerne op, saa stulde vi hoppe ud og løbe vor vei med en gang", sagde jeg.

Endelig maatte vi da gaa ned alle fem i følge. Ronen stod i skjottenet; hun havde endnu nattappen paa og hendes underlæbe hang hende langt nedover hagen.

"Stål det være for fornøielsen, at dere gaar saadan?" spurgte hun.

Ja, det har saa stam ikke været nogen fornøielse at ligge oppe paa din sal inat, tænkte jeg.

Saa spurgte hun, hvem der var forældrene borte, og da hun hørte det, blev hun med en gang meget blyd og aabnede døren til en kvaalm, solhed stue med nebrullede gardiner, hvor der var et fluesur, som ikke kan beskrives. Det var storstuen paa Støhjem. Saa fik vi kaffe og stenhaardt hvedebrød, og siden stikkelsbærvin med døde fluer i. Ialfald laa der to i mit glas.

"Nu kan dere da se, at de er snilde", sagde Damine triumferende.

Na ja, de var ikke værst nu; men ikke for det, at jeg nogensinde kom til at like mig paa Støhjem. Jeg havde ikke spor af lyst at være der længer for mit vedkommende, og det havde ikke de andre heller, lod det til.

Saa betalte vi for os, neiede pent allesammen og satte paa sprang nedover veien.

Endda det havde regnet om natten, var det tusend gange varmere end dagen før, det var akkurat som inde i en bagerovn. Hele tiden ertede vi Damine, fordi hun syntes, der var saa hyggeligt paa Støhjem.

Men ret som det var stod der en gul heft ganske løs midt i veien. Løse heste er min pest. Jeg tror, vi var hundrede gange ober grøften og ud paa veien igjen for den lille gule hesten. Aldrig saa snart havde vi gaaet et lidet stykke og tænkt, vi var vel unda den, saa dundrede det bag efter os, og der kom den travende.

Kan dere tænke dere noget ellers end at have en saadan løs gul heft dundrende efter sig?

Du, hvor trøtte vi var, efter at have løbet for den hesten! Antonette og Karen var ligblege og laa langs grøstefanten og græd. Masfa havde saa ondt i hovedet, at hun vilde kaste op, og Damine var sur som ebbite, fordi vi syntes, der var effektivt paa Støhjem. Alting var leit, og ingen ende tog veien, og ikke kom der nogen heft, vi kunde faa kjøre med heller; vi gif og vi gif.

Alle næsjerne borte var brunrøde af solen med blemmer paa, og da vi nærmede os byen, traf vi folk, som lo af os, fordi vi var saa trøtte.

Saa mødte vi Karens far og mor, og Karen tog faderen under den ene arm og moderen under den anden, og hun sagde ikke farvel til os engang af bare træthed.

Men siden har vi mange gange leet af den fodtur — af den gyselige nat paa Støhjem og af mor Støhjems stibne nattappe og stikkelsbærvin med døde fluer i.

For i grunden var det gjilddt ogsaa, kan dere skjønne!

Oleanas klokke.

Høit oppe i fjeldene ligger en vakker, stor gaard, som heder Godbold. Der er store grønne marker omkring, og den ligger lige nede ved den speilblanke fjorden.

Men alle husmandspladsene til Godbold ligger oppe i skogen. Ret som en gif, ligsneede det mellem træerne, og saa laa der en liden stue paa en stump grønt jorde. Granstogen laa tættere nedover til selve gaarden; men oppe ved pladsene, hvor der var ryddet, voksede silje og or i klynger, og der var bitte smaa agerlapper, og bitte smaa potetesflekter, og en liden brunstegt hytte i solen med torvtag og smaa grønne ruder.

Men oppe i de pladsene saa en langt udober fjeldene og nedover tætte skogen, og dybt der nede mellem løvtræerne den stille, skinnende fjorden.

Dg i alle de husmandsstuerne hrede det af hørn. I Henriksstuen var der ni, i Sveen var der otte, og i Nordhagen var der elleve. Dg høidt haar havde de alle, barbente var de alle, og blaabær om munden havde de alle.

Men i Henriksstuen likte jeg og de andre hørn os bedst; for der var gamle bedstemor. Hun var aldrig ude mere, men sad altid i en armstol inde ved vinduet.

Dg bedstemor var saa mild i øinene, og i vinduet ved siden af sig havde hun tobakspiben sin og de brune, slidte andagtsbøger.

Naar jeg sad og saa paa bedstemor, bad jeg altid til Gud for hende indi mig. Jeg bad, at Gud vilde tage hende op til sig i himmelen snart — det maatte være rigtig snart — og gjøre hende ung igjen, saa hun kunde springe omkring ligesom jeg den hele dag.

Naar jeg ser rigtig gamle folk, beder jeg altid til Gud for dem. For det er saa sorgeligt, at de er saa gamle, synes jeg. Ofte naar jeg kjører paa veiene og ser en gammel, gul

kone staa med solhætte over øinene og stirre efter os i en hittedør, har jeg saa ondt af hende og vilde saa usigelig gjerne gjøre noget for hende; — og saa tjører vi forbi, og saa kan jeg ikke gjøre andet end bede til Gud for hende. Det aner nok ikke den gamle kone i hittedøren; — og leit vilde det være at sige det ogsaa forresten.

Men Oleana Henriksstuen var bedstemors datter; hun var stor og fregnet og snakkede svært; men manden sin var Oleana Henriksstuen ikke videre fornøiet med.

"Han da, stakkaren!" sagde Oleana, "han har nok ikke gaver til nogen ting han; — nei, han har ikke noget til hue, — nei, det vilde nok se galt ud i Henriksstua, hvis ikke hu Oleana var der."

Dg Rasper Henriksstuen, Oleanas mand, var saa fuldstændig enig. Oleana lod ham nok aldrig dø i hnden.

"Jeg har nok ingen gaver faaet jeg", sagde Rasper Henriksstuen, "og ikke er jeg lært heller; men det er ligesom saa i verden, at en flint og en daarlig kommer sammen; — og saa styrer hu Oleana da, ser dere."

Det havde nok ikke været saa greit i Henriksstuen ofte; det var mest, saa de hadde sultet, baade bedstemor og Rasper og Oleana og alle de ni.

"Det er ikke værdt at nævne det engang, men jamænd har det været svært mange gange", sagde Oleana; "men siden der kom gjester og fine byfolk til Godbold, saa kom lykken til Henriksstua."

For Oleana vaskede for alle gjesterne og tjente gode penge. "Jeg har faaet det til givendes altsammen", sagde Oleana; "for Vorherre gjør bækken mæt af vand, og arbeidet, jeg lægger til, regner jeg ikke for noget."

Der var senge allevegne i det eneste rum, der fandtes oppe i Henriksstuen, og hylder og klæder og tjørrel og glansbilleber opover alle væggene, saa der var ikke en plet, der var unyttet. Dg gulbet var skinnende rent med brist paa, og solen skinnede gjennom de grønne ruber paa alle de ni hvite barnehoveder, der klumpede sig sammen, naar der kom fremmede.

Oleana Henriksstuen hadde været gift i en og tyve aar, og i al den tid hadde hun ikke eiet flokke. Mørke vinterastenerne, naar sneen låa tyk og tung paa granerne rundt omkring og beiene var igjenføgne, og ubeisomt alle steder, hadde Oleana sidet oppe i hytten med ni børn og en mand, der ikke hadde nogen gaver, og ikke

habt det fjerneste begreb om tiden. Om sommeren saa hun paa solen, og om vinternættene stod hun op og tikkede paa stjernerne.

Hver dag var jeg oppe og snakkebe med Oleana, og en dag beroppe i pladsen saldt det mig ind, at jeg og de andre børn skulde samle penge til en flokke til Oleana Henriksstuen. Dg alle de voksne vilde ogsaa være med, og der kom mange penge ind; saa blev der kjøbt et stort ur fra hnen med hvid stive og røde roser.

Dg det var saa forførbelig, saa forførbelig gjilbt. Der blev sendt bud, om Oleana vilde komme ned til Godbold. Dg Oleana kom vandtjæmmet i stiv verkenstjole og hadde ikke ide om, hvad det var vi vilde hende.

Uret hadde vi hængt op i gangen paa Godbold; det gif saa langsomt og sikkert med gul, skinnende messingpendel. Alle damerne stod omkring, og jeg skulde saa lov at give hende det.

"Oleana", sagde jeg, "vi vil give dig en flokke, — og der er den."

Oleana saa ud, som hun var falden direkte ned fra stjerne.

"Nei, nei, nei", sagde Oleana, "det kan vel ikke være muligt, det vel; — hvorfor skal jeg have dette, jeg da?"

"Fordi du er saa snild, og fordi du har saa mange barn", sagde jeg.

Da slog flokken seks fulde, rene slag, og saa begyndte Oleana at græde.

"Albrig har jeg tænkt, der kunde findes saa snilde mennesker i verden", sagde Oleana, hun foldebe hænberne og saa op paa flokken; — "nei, nei, nei."

Hun sansede sig ikke, da hun gif hjemover, sagde Oleana siden; hun gif som hun gif i luften, saa glad var hun.

"Dg ikke sansede jeg at takke heller; jeg var, som jeg var fortura", sagde Oleana.

De første nættene sov hun ikke trygt; for hun vaagnebe, hver gang flokken slog, og velsigende alle gjesterne paa Godbold.

"Nu skulde det gaa efter flokke alting; — nu var det ingen sag at lebe i Henriksstuen, siden hun hadde faaet flokke", sagde Oleana.

Alle gjesterne fra Godbold var oppe i pladsen og saa paa uret, der tikkede paa væggen.

Naar det bliver rigtig mørkt i vinter, naar det blåser, og sneen syger, skal det blive moro at tænke paa, at Oleana Henriksstuen høit oppe i skogen ved Godbold har flokke, som tigger og tigger, saa hun ikke behøver at staa op om natten, aande paa de frozne ruber og tikke paa stjernerne.

Til billederne.

Johan fortæller.

Johan er den ældste af familiens fem børn. Han har allerede gaaet paa skolen i tre aar og kan derfor ikke saa lidet. Paa skolen har lærerinden fortalt ham meget rart, som ikke staar i de bøger, han læser. Og alt sligt vil han gjerne meddele sine yngre søskende. Nu har han idag haft en mere end almindelig hyggelig time paa skolen. Lærerinden fortalte nemlig næsten hele historietimen. Og det vil han nu fortælle sine søskende. Hvor de lytter! Mere taknemmelige tilhørere skal man nok lede længe efter. Ja, det er pent af dig det, Johan, at du saaledes underholder dine mindre søskende. Men du har udbytte af det selv ogsaa, ikke bare fordi du faar megen tak, men ogsaa derved at du husker bedre det, du lærer paa skolen, naar du saaledes fortæller det igjen om eftermiddagen.

Moderløse.

Indigere skabninger end de smaa lam findes der ikke, synes jeg. Du har vel seet dem? Ikke? ja da har jeg rigtig ondt af dig, thi da har du virkelig tabt meget. Men de fleste af mine læsere har mere end

en gang seet et eller flere smaa lam; og dere er vist inderlig entig med mig i at prise dem. — Paa vort billede paa femte side idag ser du en liden flok lam, som skal have mad. Af sin moder? Nei, desværre har de af en eller anden grund mistet sin moder, og derfor har de maattet opammes med komelt af en flaske. Men de kan nok blive store og sterke for det. — Den lille pige, som staar ved siden af de smaa lam, synes vist, det er svært morsomt at se dem blive madet.

Opl. paa gaader i nr. 36.

Geografisk gaade:

- Ontario. 1. Stenvejrd.
2. Nilen.
3. Themsen.
4. Amerika
5. Rhone.
6. Italien
7. Dnega.

Billedgaade:

Krokodillen lever i de varme floder

Billedgaade.

